

INFOVIHTAL 17 Ficatul

Ficatul este organul cel mai mare al corpului uman și este situat în partea superioară dreaptă a abdomenului, protejat de către coaste. Chiar dacă este important pentru toată lumea menținerea unui ficat sănătos, este în mod special important pentru persoanele cu HIV pentru că ficatul desfășoară un rol crucial în metabolismul tratamentului antiretroviral (ARV) și ale altor medicamente. Infecțiile virice ale ficatului, cum sânt hepatitele A, B și C pot nu doar să te facă să te simți rău ci și să destabilizeze capacitatea ficatului pentru procesarea medicamentelor, de același fel cum o fac și leziunile hepatice provocate din cauza folosirii drogurilor și a alcoolului.

Funcțiile ficatului

Ficatul realizează trei funcțiuni: depozitarea și filtrarea sângelui, eliminând substanțele toxice derivate de medicamente, alimente și desechos corporale; elaborează bilisul, care se deliberează în intestin pentru a ajuta la digerarea grăsimilor; și metabolizează nutriențele din alimente, delibărând energia din terentul sanguin și depozitând vitaminele și mineralele.

Posibile probleme

Multe dintre persoanele cu HIV nu prezintă probleme hepatice. Fără îndoială, cum se întâmplă în cazul altor persoane, consumul intens și continuat de alcool poate să provoace leziuni hepatice. Dacă nu este controlat, acesta poate duce la o alterație numită ciroză, ca umare a acestei, ficatul prezintă cicatrici și leziuni permanente care pot avea grave implicații în sănătate. Drogurile recreative, cum sânt extazis-ul, heroina și cocaina, la fel pot să dăuneze ficatului dacă se consumă în exces.

Termenul hepatită înseamnă o inflamare a ficatului și este relativ obișnuit în cazul persoanelor cu HIV. Cauzele cele mai frecvente sânt virușii hepatitei A, B și C, care nu doar pot șă deteriozeze sănătatea ci la fel și limitează opțiunile de tratament pentru HIV. Hepatita A se transmite prin alimentele sau băuturile infectate, prin excrementele umane care sânt purtătoare ale virusului hepatitei A și pe cale sexuală prin contact oral-anal (*rimming*). Hepatita B se transmite de mamă la copil, prin contact cu sânge infectat sau prin sexul anal, oral sau vaginal ne protejat. Hepatita C este un virus prezent în sânge care se transmite prin produse sanguine infectate, prin folosirea aceluorași ace și seringi în cazul drogului injectat, care au fost folosite de alte persoane în prealabil, de mamă la copil și prin penetrare anală sau vaginală ne protejată, în mod special când se produce sânge. În actualitate, toate produsele sanguine se analizează pentru detectarea prezenței virusului hepatitei C (A se vedea *InfoVIHtal#18 Hepatita C*).

Unele medicamente ARV, în mod special ritonavir-ul și nevirapina, și alte medicamente prescrise de obicei, pot să provoace inflamarea ficatului. Dozele foarte mari de vitamina A, la fel pot să ocazioneze leziuni hepatice. Afecțiunile hepatice grave pot crește posibilitățile de a desfășura cancer de ficat, ceea ce poate să rezulte fatal.

Simptomele îmbolnăvirii hepatice

Simptomele tipice ale problemelor hepatice includ stare de oboseală intensă, senzații de indispoziție, pierderea greutatei corporale, pierderea poftei de mâncare, grețuri, senzații de vomă, febră, dureri abdominale, îngălbenirea tenului, și mărirea și înmuierea ficatului. La fel poate să apară și icterie, ce se poate observa datorită culorii gălbenui ce apare în corneea ochilor și îngălbenirea pielii, după culoarea urinei ce devine de o culoare mult mai închisă și după culoarea palidă a depunerii (a scaunului).

Probe

În mod general se obișnuiește a controla funcțiunea hepatică în cazul persoanelor care iau antiretrovirale. Pentru un control al ficatului pot fi folosite mostrele de sânge care sânt extrase în analizele clinice obișnuite. De altfel, medicul poate să realizeze un examen fizic pentru a verifica starea ficatului, dacă este umflat sau înmuiat .

Dacă probele funcțiunii hepatice sânt persistent anormale în mod constant și există simptome de îmbolnăvire hepatică, poate fi realizată o biopsie a ficatului, în mod special dacă există vreun suspect de hepatita B sau C, sau cancer al ficatului. Biopsia constă în obținerea unei mici mostre din țesutul hepatic practicat prin un simplu procediment chirurgical care în mod normal este realizat prin anestezie locală.

Tratamente

Tratamentele pentru îmbolnăvirea hepatică variază în funcție de cauză, dar în mod general includ odihnă, evitarea consumului de ceai cafea, alcool și a drogurilor recreative, și o schimbare a tratamentului prescris. Este posibilă folosirea interferon-ului alfa pentru tratarea hepatitei A, B și C, la fel cum și a unor medicamente antiretrovirale. Intervenția chirurgicală sau transplantul de ficat ar putea fi opțiunile favorite în cazul unei îmbolnăviri hepatice avansate.

Menținerea unui ficat sănătos

Există unele măsuri simple care, dacă sânt respectate, pot să protejeze ficatul de posibile leziuni. În cazul călătoriilor în determinate zone, mai ales în țările cu puține măsuri de igienă, este foarte important a ține cont de faptul că hepatita A poate fi transmisibilă prin moluște, salate, vegetale crude, apă și cuburi de gheață. Este convenabil a se informa într-o clinică de tratament al HIV-ului asupra vaccinelor contra hepatitei A și B, în mod special dacă ești o persoană activă sexual. Folosirea prezervativului reduce riscul de a se contagia cu virușii hepatitei prin practicarea sexului anal, vaginal sau oral. Dacă se folosesc droguri injectabile, este foarte necesar a se asigura de a nu fi folosite aceleași materiale de injectare care s-au folosit în prealabil de către alte persoane. Mai mult, se recomandă a nu se consuma în exces alcool și a permite ca corpul să se recupereze în cazul când s-a consumat alcool de formă exagerată. De aceeași manieră, trebuie ținut cont de faptul că folosirea drogurilor recreative poate fi dăunător ficatului.